

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társ szerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetmények 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A világbéke temploma.

Semmit sem szomjúhozott a világ évezredekén át oly epedőn, semmit sem nélkülözött olyan nehezen, mint a békét. A békéért túrt, szenvedett, küzdött és dolgozott, az életnek és vagyonnak mérhetetlenül nagy áldozatait hozta meg. Ma is még a nemzetek és az egyesek minden munkája és küzdelme a békéért folyik és izzik az emberi törekvések kohójában.

Meddők és hiábavalók voltak ezek a küzdelmek mindaddig, a míg maga az Isten nem jött a világra békét csinálni. De ő azután nagyszerűen csinálta meg, ember a béke művét többé már el nem ronthatja, legfeljebb csak rongálhatja, le-törhet egy-egy oszlopféjet, párkányt, szobrot, domborművet az épületről, az alapfalakat azonban nem áthatja alá, a gyámpilléreket le nem döntheti. A világbéke temploma az Istentől lerakott alapokon tovább épül és bizonyos, hogy tető alá kerül.

Békeség a jóakarató embereknek! Ez az az alapkő, melyen az óriási épület nyugszik, a többi kövek, minők az alázatosság, áldozatkészség, szelidség, lemondás, megbocsátás, béketűrés, nem egyebek, mint az alapkőnek darabokra törött részei, melyek kitöltik az árkok

mélyégeit. Jóakarató uralkodják a világon és akkor békéje is lesz a világnak, de szoruljon csak ki a jóakarató az emberi lelkekből, kiszorul, kiköltözködik vele a béke áldása is a társadalom minden rétegéből.

Jóakarató! Egy szó, vagy mondjuk kettő, és mégis annyit fejez ki, a mennyit a világtörténelem évkönyveibe, a törvénykodexek rengeteg kötetébe sem lehet bejegyezni. A jóakarató ember egész ember, a jóakarató nép egész civilizáció, a jóakarató világ egész boldogság. A jóakarató ember törvény- és jogtisztelő, könyörületes, irgalmas, önfeláldozó, megbocsátó és igazságos. Minő családot alkothatnak ilyen emberek, ha nem békeségest, jótékonyt és megelégedettet? Minő nép, minő állam keletkezhetik ilyen családokból, ha nem műveit, szabad és jólétnek örvendő? Minő világtársadalom képződhetik ilyen államok és népekből, ha nem nyugodt, életirányában megállapodott és boldog?

A régi görögnek, a ki a múzsák oltáránál áldozott, a rómainak, a ki fegyvert forgatott és a szenátusban a világ sorsáról tanácskozott, azt mondták a tanítói: Ihlessen meg téged az istenek szelleme, légy kellemes, légy erős, légy bölcs! Az új embernek, a ki Krisztusból

születik és nem áldoz a múzsák templomában, nem forgat fegyvert a harci dicsőség mezején, nem intézi a világ sorsát, hanem az eke után kullog, vagy az iparos műhely szűk világában mozog, azt mondja az ő tanítója: Légy jóakarató!

S a mit a múzsakedvelő görög az ő remek költészete- és művészetével nem tudott megteremteni, a mit a hadverő és jogvitató római inkább száműzött, mint meghonosított, azt a legegyszerűbb keresztény ember az ő jóakaratóval meg tudja szerezni magának és másoknak. A szántóföldek barázdái békeutakká lesznek, az iparos munka műhelyei békeotthonokká alakulnak át. És ha az államfőket, a törvényhozás tagjait, a tudósokat és művészeket is a jóakarató fenkölt szelleme vezérli, akkor a béke malasztja a megelégedes szelíd derűjét sugároztatja a királyi palotákra, a kastélyokra és kunyhókra, a kéz és a szellem munkásaira.

Valóban isteni ajándék a békét szülő jóakarató, a megszületett Isten-embernek örökbecsű, végtelen értékű ajándéka. És ha megkaptuk egyszer ezt az ajándékot, gazdagságunkat és örömünket teljessé teszi az a tudat, hogy az Isten ezt az ajándékot soha többé el nem veszi az emberiségtől sőt inkább fejleszti azt és fejleszteni fogja az idők végeig. A jóakarató hódít

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Zarándok-út a Szentföldre.

Készülődés a Jordán-völgybe. — Dragomann, mint vállalkozó. — Scheikék a társaságban. — Beduinok. — Beduin ruházat. — Bethánia — Lázár sirja. — Apostol-forrás. — Az irgalmas Samaritánusnál. — Kihalt táj. — Beduin karavánok. — Scheikjeink kémeleése. — Nyaktörő út. — Éjjeli karavántanya. — Az Eliseus-forrásnál. — A Jordan-Hotelben. — Erős amazonok.

Ain-Karimból való visszaérkezésünk után, mind a három zarándokházban hangos élet lakodott. A zarándokok csoportokba verődtek össze és élénken vitatkoztak a Jordán völgybe és a holt tengerhez tervezett kirándulás felett. Sokan mindenáron le akarták beszélni ismerőseiket a kirándulásban való részvételről. Féltek őket az út fáradsáimától, különösen attól a 40—45° C. hőségtől, mely azon a vidéken éjszaka sem szokott alább hagyni.

Társaságunk orvosának ugyancsak sok dolga akadt, a míg minden irányban megnyugtató felvilágosítást adhatott a kérdezősködőknek. Vezetőségünk ugyanis szigorúan ragaszkodott ahhoz, hogy csak azok vegyenek részt a kirándulásban, a kiknek az egészségi állapota semmi kívánni

valót sem hagy hátra. A sok tanakodásnak az lett a vége, hogy az 500 zarándok közül nyolcvanvan mégis összeálltunk, s a kora délutáni órákban, szombati napon, 20 kocsin indultunk el a másfél napot igénybe vevő útra.

Már a felszállásnál feltűnt, hogy a fogatok elűntek azoktól az alkalmasságoktól, melyeket bethlehemi és ain-karimi utunkon használtunk. A kocsik rozoga jároművek voltak, a lovak erősen megviselt párák. Nem csoda, olyan útra indultunk, mely a kocsit és a lovat egyaránt nem csak koptatja, hanem valósággal rongálja, öli.

Az utazás rendezésével vezetőségünk egy tekintélyes dragomannt bizott meg, a ki két scheiket (beduin főnököt) fogadott fel kísérőül. A dragomann Keleten nélkülözhetetlen ember. Amerikaiak, angolok, németek vállalkoznak erre az úzletre, mely igen jól jövedelmez. A vállalkozónak jól kell beszélnie a benszülöttek nyelvét, s ezenkívül még legalább három első rangú nyelvet. A török hatóságok a dragomannt ellenőrzik, oltalmat és védelmet nyújtanak neki, de nincs nagy köszönet ebben az egész hatósági támogatásban, sokkal fontosabb az, hogy a dragomannok színe-java a szolid világnépekből kerül ki. Éllemes üzletemberek ők, a kik jól megfizetik magukat, de jól is végzik a dolgukat.

Óvatosságból azonban a dragomannokat írásban szokás lekötni a megsabott feltételek teljesítésére. Ezután már az utazó társaságnak semmire sincs gondja. A dragomann adja az alkalmatosságot, gondoskodik szállásról és élelmezésről, az ő kötelessége örködni a társaság személy- és vagyonbiztonsága felett. E végből igénybe veszi a csendőrség szolgálatát, beduinoktól lakott vidéken egy-két scheiket vesz maga mellé, a kik százszor többet érnek, mint a rosszszul szervezett, nehéz mozgású csendőrség. A scheikék különben sok helyen a csendőri szolgálattal is meg vannak bízva.

Társaságunk scheikjei szép fiatal, állig fegyverzett emberek voltak. Fegyverzetük egyes kard, karabély, néhány hosszú kés és súlyos botból állott. Pompás arabs ménéken ültek, csillogó ruhájuk és fényes fegyverzetük emelte daliás termetük és délceg lovaglásuk szépségét. Jelenlétük a biztonság érzetével töltött el minket, jóllehet tudtuk, hogy a jeruzsálem-jerichói út híres a beduinok rablótámadásairól. A scheiktől a beduin remeg, mert a scheik az ellene vétő beduint iszonyúan képes sújtani. Elveszi tevéit, szamarait, sátorát, a mi a beduinra nézve még a halálos büntetésnél is nagyobb csapás, mert egész családját sújtja.

az emberek között, ehhez képest a béke országa terjed.

Ne tévesszen meg senkit sem az, hogy állig vannak felfegyverkezve Európa népei, és hogy a társadalmak háborgó vulkánok felett állanak, az emberiség lelki irányának, vágyainak és célzatainak útmutatóját ne keressük a kaszárnyákban, ne a forradalmi tüzpontokon, hanem a civilizáló, az alkotó és építő munka csarnokaiban. Itt pedig, minél több műveltséget, annál több jóakaratot találunk. Ezek a csarnokok tele vannak a béke szellemével.

Feltartóztatlan törekvése az az emberi nemnek, hogy a béke országának határai tágíttassanak. Krisztus uja ez, a világtörténelemben. A teljesedő igazság hódító hatalmával, felségesen valósul meg századról-századra a prófétának Krisztusról mondott szava: „Erit princeps pacis”. „A békeség fejedelme leszen”.

Karácsony ünnepén gondoljunk erre a nagy Fejedelemre és az általa kapott égi ajándéokra. A jóakarátú embereket buzdítsa, lelkesítse a Megváltó születésének ünnepe új munkára, a haza, a társadalom szakadatlan szolgálatára. Ők alkotják a föld savát, ők és csakis ők tartják fenn és építhetik tovább a politikai és társadalmi béke templomát.

Vállaikon nyugszik az ember békesége, és ezzel az Isten dicsősége.

Vármegyei közgyűlés.

Megnyitó.

Nyitrai megye törvényhatósági bizottsága f. h. 18-án Markhot Gyula főispán elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A bizottsági tagok ez alkalommal a rendkívüli közgyűlések látogatottságának mérvét jóval meghaladó nagy számban jöttek össze.

Markhot Gyula főispán megnyitó beszédében megemlékezett gróf Andrássy Gyula szobrának leleplezéséről, rámutatva ennek a kiváló államférfiúnak hervadhatatlan érdemeire, a ki lángeszét a magyar érdekek védelme és fejlesztésére használta fel. Egyúttal bejelentette a közgyűlésnek, hogy az alispán felkérése folytán a vármegye nevében a leleplezési ünnepen koszorút tett a szoborra.

A beduinok Palaestina népességének legmozgékonyabb elemét képezik. Ellentétben a felahokkal (arabs földmivelő parasztok) örökösen vándorolnak, kereskednek gabonával, takarmánnyal, melyet teherhordó állataikon visznek a városok piacaira. Van ugyan állandó lakásuk apró, nyomorúságos falvakban, de ott csak az asszonyaik és leánygyermekük tartózkodnak, ők maguk a nagyobb fiúkkal vásárról-vásárra járnak. Rabló hajlamaik most már gyengébbek, de azért az elhagyottabb vidékeken még ma is rettegésben tartják a fellahokat és az utazó karavánokat.

Ruházatuk, a turbánt kivéve, körülbelül olyan, mint a mi cigányainké. Egész felső testük majdnem teljesen meztelen, a vállukra vetett bő kabát két rongyos szárnyban lóg le, gomb, vagy kapocs nem köti össze a lengő rongyokat. Deréktől bokáig vászon szoknyát viselnek, lábukon szandált, míg fejük erősen be van burkolva barna szíu posztóba, melyet ugyanilyen színű, s ezen kívül még egy fehér kendővel csavarnak körül.

Ünnepi ruházatuk azonban festői. Sárgás-fehér bő palást ez, igen jó minőségű és selyem finomságú vászonból. A magyar zsinórzathoz hasonló selyem kivarrás díszíti a palást hátsó felét a két váll között, úgyszintén az ujjakat és

Személyi ügyek.

A vármegyei tisztviselőknél magasabb fizetési fokozatokba való előléptetése iránt a közgyűlés akkép határozott, a hogy azt az állandó választmány előterjesztette. E szerint a VII. rangosztályba (6000 kor.) fellepnék: dr. Gyürky Géza tiszti ügyész és Crausz Vince árvaszéki elnök. A VIII.-ikba, (4400 kor.): dr. Thuróczy Károly főorvos, ifj. Bokros János t. főszolgabíró, aljegyző, Csemniczy Géza, Modrányi Iván, Lakits Attila, Csernyánszky Lajos árvaszéki úlnökök, Frideczky Bela, Machovics János, dr. Szále Lajos főszolgabírók.

A IX.-ikba (3200 kor.) Jaksics Jenő, Kollányi Gyula aljegyzők, Romhányi János levéltárnok, Abaffy Adolf, Chemesz István, Szpál József szolgabírók. A X.-ikba (2400 kor.) dr. Turchányi László, dr. Adda Viktor járási orvosok. Ezenkívül a kezelő és segédsemmélyzetből többen a XI.-ik osztályba (1800 kor.) soroztattak, nehányan pedig magasabb korpótlékba jutottak.

A közgyűlés választási ügyekkel is foglalkozott. Az ezen célból megalakult szavazatszedő bizottság elnöke lett: Lulyák Antal, tagjai: Kubinyi Endre és Szentiványi Zsigmond. A közigazgatási bizottságban üresedésben volt 5 helyre megválasztottak: Ajtics-Horváth Dezső, Czeizel Gábor, Emődy József, Juhász Vince, dr. Ozoray József.

A sajtóügy kérdése és a nemzetiségi viszonyok tanulmányozására kiküldött bizottság tagjaivá 1907. dec. 31-ig terjedő hatálylyal megválasztottak: dr. Franciscy Lajos, dr. Gyürky Géza, Mérey Lajos, Mezey Gyula, Steiner Gyula, dr. Steintina Elek, Turchányi Ödön. Ezzel kapcsolatosan elhatározta a közgyűlés, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek, a nemzetiségi kérdéstről mondott képviselőházi beszédéért feliratilag elismerését fejezi ki.

A személyi vonatkozású ügyeknek befejezésekép a főispán a közgyűlésnek bejelentette, hogy Pöstyénbe dr. Radocza Tibor, Zsámbokréthre Vermes Arthur közigazgatási gyakorlatokat szolgabírói szolgálatára rendelte ki, egyúttal kinevezte őket t. szolgabírákká, a törvényhatósági bizottság pedig a kinevezetteket a kihágási ügyekben való bíraskodási joggal ruházta fel.

Nagy vita egy szolgabírói székhely felett.

Érsekújvár közönsége már régóta mozgatja azt az ügyet, hogy az érsekújvári járás szolgabírói székhelye Nagy-Surányból Érsekújvárra helyeztessék át.

A törvényhatósági bizottság ebben a kérdésben az érsekújváriak kívánsága szerint már 1893-ban határozott, a belügyminiszter pedig a vármegyét 1894-ben rendeletileg utasította, hogy a székhely áthelyezése iránt intézkedjék. Ez a rendelet azonban a mai napig végre nem hajtott, s a miniszter a végrehajtást nem is szorgalmazta.

Érsekújvár városa az ügyet a jelen közgyűlés elé hozta, s ennek folytán a város azon pol-

gárai, a kik tagjai a törvényhatósági bizottságnak, teljes számban jöttek be, s ügyük érdekében hatalmas agitációt fejtettek ki. Szónokaik, dr. Rabár Endre, dr. Ozoray József olyan kitűnő beszédekkel mondtak a közgyűlésen, melyekben, mint szónoklati művekben mindenki gyönyörködhetett, és hisszük, gyönyörködött is. Velök egy ivású harcot küzdött Déry Elemér és dr. Sztránszky Izor, míg Nagy-Surány mellett pálcát törtek Horváth Manó, Varga János, Ajtics-Horváth Dezső.

Az állandó választmány javaslata a jelenlegi helyzet, tehát Nagy-Surány mellett foglalt állást. Steiner Gyula, előadó meggyőzően fejtette ki az okokat, melyek ezidő szerint a helyzet változatlan fentartását követelik. Teteles törvény nem állapítja meg a járások székhelyét, a miniszteri rendelet végrehajtását a miniszter most sem szorgalmazza, a mi pedig a törvényhatóság állásfoglalását illeti, nem szenvedhet kétséget, hogy minden törvényhatósági határozat, egy másik határozattal megváltoztatható. A közszolgálat általános érdekei különösen a közrendészeti és cseléügyi szempontok, Nagy-Surány mellett szólnak. Ehez járul még az a fontos körülmény, hogy Érsekújvár városa és 3-4 község kivételével, a járás összes községei Nagy-Surány mellett nyilatkoztak.

A tanulságos, magas színvonalon mozgó vitának névszerinti szavazás vetett végett. Az állandó választmány javaslata mellett 62-en, ellene 33-an szavaztak, s így a közgyűlés 29 szököbbséggel a szolgabírói székhelynek Nagy-Surányban való meghagyását határozta el.

A közgyűlési többség állásfoglalását leginkább az befolyásolta, hogy teteles törvény a felforgott kérdésre vonatkozólag nem intézkedik, az egyedül irányadó szempontok tehát az ügy érdemére nézve: a közszolgálat gyorsasága, melyet Nagy Surány központi fekvése jelentékenyen megkönnyít, és az érdekeltség túnyomó nagy többségének a kívánsága. A közgyűlési többség erkölcsi kötelességének tartotta azt, hogy az említett mérvadó szempontok előtt meghajoljon.

Érsekújvár leszavaztatásának senki sem örül, de a felett minden alkotmányos érületű ember lelke mélyen örömet érezhet, hogy az új korokban az akarat és a meggyőződés szabadsága uralkodik a politikai és közigazgatási élet terén. Ma a polgároknak szabad gondolkodniok, szabad óhajokat, kívánságokat nyilvánítniok és azokért férfiasan síkra szállniok. Nem lesznek azért kegyvesztetté, nem kénytelenek érezni és szenvedni a kormányzó hatalom nemtelen bosszúállását.

Vasutak.

A szeniczi vasúti állomástól Szenicze tervezett szárnyvasút segélyezésére a törvényhatósági bizottság a vasúti pótdából 25.000 koronát szavazott meg, mely összeg azonban akkor lesz folyósítható, ha a törvényhatóság abban a helyzetben lesz, hogy a kiépítésnek ezidő szerint még ismeretlen részletkérdései felett is bírálatot mondhat. A megszavazás hatálya két évre terjed.

A Privigyétől-Németprónáig tervezett 12 kilométer hosszú h. é. vasút érdekelttségének segélyezésére a törvényhatósági közgyűlés, egy évre

toronynak a helyén állott a gazdag zsidó család háza.

A falunak legnagyobb nevezetessége Lázár sirja, egy fehér kupolás mecset. Lépcsőkön kell lemennünk a sirkamarába, mely nagyon szegényesen néz ki. A mohamedánok nem akarnak lemondani a mecsetről, mert Lázárt ők is tisztelik, de a hely diszítését sem engedik meg a keresztényeknek, nagy nehezen tűrik meg, hogy Ferenc-rendiek némely napon a sir kamarában misézhesenek.

Elhagyva Bethaniát, a vidék sívársága leverőleg hat az utasra. Fehérlő köhegyek között kanyarodik az út, fejük felett a szintelen ég, melynek kékségét párafátyollal takarta be az izzó nap. Por, kötömegek, forróság alkotják a környezetet, a nyomott hangulatban minden szót elnyom a megkötött kocsikerekek éles csikorgása. Végre emberi nyomokra is bukkanunk, egy kis khán (korcsma-fele) áll az út szélén, kávé és vizet mérnek ki benne. Ezt az utóbbit drágán fizetnők meg, ha iható volna. A forrás, melyből a khán a meleg és rossz ízű vizet kapja, »Apostol forrás»-nak neveztetik, mert mint a hagyomány tartja, az aposiok, midőn az evangélium hirdetésére a világba szétmentek, ennél a forrásnál tartottak pihenőt.

terjedő hatálytal. 30,000 koronát ajánlott meg. Bresztyenszky Kálmán képviselő és Sporzon Ernő bizottsági tagok keveselték a megajánlott összeget, de végre be kellett látniok, hogy a vasuti pótdadó alap jelenlegi helyzete nagyobb mérvű segélyezést nem enged meg. Az engedményes dr. Rudnyánszky Jenő maga is megelégedett az adott körülmények között egyedül lehetséges segélyvel. Különben megnyugtatólag hatott a törvényhatósági bizottságra, mely épp úgy, mint az állandó választmány, a legnagyobb jóindulattal tárgyalta ezt az ügyet, a kimondott határozatnak az a tetele, hogy a vármegye a megajánlott segélyt nem tekinti véglegesnek, s további elhatározását arra az időre halasztja, a mikor a vasut pénzügyi művelete pontosan meg lesz állapítva.

Pongrácz Kálmán nyitrai kir. közjegyző kérelmét, a ki több helyi érdekű vasuti vonal dolgában segélyért folyamodott, a közgyűlés főképp abból az okból nem találta teljesíthetőnek, mert a kérvényező által benyújtott tervek a részletkérdésekre nézve felvilágosítást nem nyújtanak, és mert a tervezett vonalak kiépítését sem gazdasági, sem egyéb szükségletek nem indokolják. A közgyűlés még számos, kisebb jelentőségű ügyet intézett el.

Polgári kör.

Csak nem rég alakult meg Nyitrán a vármegyei kaszinó. Mi a célja és szükséges-e, azon az alapítók sokat tanakodtak eddig s fognak tanakodni ezután. Nem is csoda; az ily nehéz kérdés megoldása időt kíván.

Az a szecsesziós gondolat azonban, hogy társadalmi osztályaink egyesítését nagyobb sikerrel fogja előmozdítani két kör, mint egy, némelyeknek annyira megtetszett, hogy mindjárt tovább követték belőle. Két körnél is jobb lesz három — gondolták magukban — s társadalmi életünkre valóságos áldás lesz, ha még egy polgári kört alakítunk.

Hogy a köralakítás ragálya tovább ne terjedjen, orvosság gyanánt fog szolgálni egyes tényeknek komoly megfontolása.

Az első tény, hogy nincsenek emberek, polgárok, kiket e körrel boldogítani lehetne. Nincsenek, kik tagjai akarnának lenni. Azt mondják, hogy iparosaink óhajtkák. Hogy egy-kettő gondolt ilyesmit, az lehetséges, bár senkire sem merjük ráfogni. De az még koránt sem elegendő arra, hogy a polgári kört városunk égető szükségletének tartjuk. Ezt akkor mondhatnánk, ha iparosaink zöme egyáltalán nem találna alkalmas helyet, hol társadalmi életének igényeit kielégíthetné s általános volna a kívánság, hogy ilyenről gondoskodni kell.

Am iparosaink nagy száma a nyitrai kath. körnek tagja. Az a jó viszony, mely itt a tagok között uralkodik, melyet sokan dicsértek és sokan irigyeltek már, elejét veszi mindazon bajoknak, mik másutt a tapintatlanul érzetett rangkülönbségből származnak. A hivatalnok, tanár, pap oly szívesen vesznek részt az iparosok társasá-

gában, akárcsak saját kartársikkal volnának együtt. S az iparos oly jól érezheti magát a körben, mint bárki más. Ismeretlen itt a külön társaságok rendszere, nem fordul elő oly eset, hogy valakit más lenézne, elkerülne. Az egy kath. vallásnak s a tagtársi viszonyoknak keretein belül mind egyenlőknek tekintik egymást a tagok a körben. Ezeknek az iparosoknak tehát eszük ágában sem lehet más körre gondolni.

Azon iparosok pedig, kiknek anyagi viszonyaik vagy bármily más körülményeik nem engedik, hogy a kath. kör tagjai legyenek, legnagyobb részben pártoló tagjai a nyitrai ker. munkásegyletnek, sokan a rendes tagok sorában is helyet foglalnak. Az egyesület bár első sorban a segéd munkások érdekeit van hivatva előmozdítani, mik az önálló iparosok érdekeivel néha ellenkeznek, tágas és nemsokára kényelmesen berendezett helyiségeit nem zárja el soha azoktól, kik mint pártoló tagok az egyesület fontartására aldoznak. Sőt tekintve azt, hogy inkább békés uton és kölcsönös belátás által igyekszik célját előmozdítani, csak örül az egyesület, ha az önálló iparos és segéd munkások itt találkozhatnak és társalognak, mert ez azon régi jó viszony helyreállításához fog vezetni, mely egykor a mester és munkás között létezett, s mely ma is sok bajt orvosolna. Hála a korszellem jobb irányának, máris elegenden vannak, kik így gondolkoznak. Ezeknek sincs szükségük polgári körre.

S ha sem a katolikus kör, sem a keresztény munkás egyletben lévő iparosaink nem sőhajtoznak polgári kör után, vajjon micsoda iparosok vannak még, kiknek az kellene. Legfőjebb olyanok, kiknek a természetük — sajnos — egyáltalán nem tűri, hogy magukra maradjanak.

A másik tény, hogy nincs cél, melyért külön csoportosuljanak városunk iparos polgárai. A társadalmi tevékenységben jelentékeny tényező az iparos osztály, de csak a hol a többi osztályokkal karöltve munkálkodhatik. Külön működési körbe csak az csábíthatná, ha vezérszerepre vágyódnék, Erre azonban fog nem alkalmas. Ép azért, ha a társadalmi tevékenység terén egyáltalán sikereket óhajtkák, akkor csatlakoznia kell oda, ahol a tradíciók vagy a szervezés már kijelölték az irányt, mely sikerekhez vezet. Oly társadalmi kör pedig, melynek semmi társadalmi célja nincs, lehetetlen, hogy soká fenálljon. Megalakulnia is fölösleges.

Harmadik tény, hogy az iparosok külön polgári köre oly súlyos terheket róvna rájuk, miket nehezen tudnának elviselni. A kath. körnek a nagyobb jövedelmű osztályokból van legtöbb tagja, s mégis csak a jötekonny adományok óvják meg a deficitől. Az iparosok szükségtelen törekvése nem találna ily támogatásra, s így teljesen a tagok költségén volna kénytelen fennállani vagy inkább tönkre menni.

Iparosaink józan gondolkodására vall tehát e szerint, hogy a kör alakítók tervébe nem ugranak bele. Nem is jelentene az mást, mint visszafordulni a haladás útján. Mikor a társa-

Mintegy két órai kocsizás után habrongyokat izzadó lovaink egy nagyobb khán előtt álltak meg. Az egész társaság megállapodott itt, ezenkívül sok beduin is tanyázott a khán kútja körül, úgy hogy a nagy tarkaságban a nyüzsgő embertömég népes vásárhoz hasonlított. A khánban frissítőkét lehet kapni és hihetetlennek látszik, hogy mi mindennel tettünk kísérletet szomjúságunk csillapítására. Összekevertünk kávé, sört, bort, limonádét, »jeges« vizet, de csak nem frissülhettünk fel, mert még a »jeges« víz is olyan volt, mintha takaréktűzhelyen melegítették volna.

Felhagyva a hiába való igyekezettel, mely többet ártott, mint használt, néhány perccel a helyhez fűződő emlékek megbeszélésének szenteltünk. Az evangéliumnak egyik legfenségesebb példabeszéde, az irtalmas szamaritánusról szóló. Némelyek azonban nem példabeszéddi hasonlatnak, hanem megtörtént dolognak tartják az irtalmas szamaritánus esetét, és ennek a khánnak a helyére teszik azt a rablótámadást, melynek áldozatú esett a Jerichóból Jeruzsálembe menő ember.

Az evangélium elbeszélésében a tanulság alkotja a lényegét, Üdvözítünk az emberbaráti szeretet parancsának egyetemes jellegét akarta

alkalmas példával megvilágítani, ez volt elbeszélésének a célja, de akár történetet mondott, akár csak költött hasonlatot, előadásából kitűnik, hogy a jerichó-jeruzsálemi út már abban az időben is rablók tanyája volt.

Scheikjeink a beduinokat tisztos távolságba terelték tőlünk, megtisztították környezetünket, s mi folytattuk az utunkat, mely csak most kezdett igazán érdekes lenni. Völgy és hegy szakadatlan sorban váltakozik, az út majd mélyen száll alá, majd meredeken emelkedik, körröskörül a meddig csak láthat a szem, csupasz hegyek meredeznek, melyek felett még csak madár sem szeli a levegő útait, egy teljesen kihalt világ árnyai lebegnek az alaktalan kötömegeken, szédítő szakadékok repesztik meg jobbról-balról a hegyszárnyakat, leérnek az út széleig, s félelmetesen tájtják sötét szájokat a tájék ridegségétől borzongó utasok felé.

Emberi lénynek itt hire-hamva sincs, ha csak nem találkozunk karavánokkal. De bezeg találkozunk, tömerdek számmal jönnek és mind beduin-karavánok, melyek Jeruzsálem felé tartanak a holnapi (vasárnap) vásárra. A mit az útleírásokban a beduin-karavánok rengeteg számáról olvasunk, az nem nagyítás. Százával jönnek, kisebb-nagyobb csoportokban, szamarakkal, te-

dalmi élet oly színezetet vesz, hogy az osztálykülönbségek elmosódnak s az emberek származás, rang, vagyona való tekintet nélkül egyenlőknek kezdik egymást tekinteni, az oly elkülönítő csoportosulások, mint a polgári kör volna, nagyon is idejüket multák, s többet ártanak, mint használnának.

Maradjon az iparos osztály azon körökben, ahol van. Legyen összekötő kapocs; a kath. körben a felsőbb osztályt, a munkás egyletben a munkás népet fűzze egységes társadalommá, s tegye azon tudatban, hogy a társadalmi életben a legszebb hivatás jutott neki ez idő szerint osztályrésztül.

Ujdonságok.

Előfizetési felhívás

a „Nyitramegyei Szemle“ 1907-iki évfolyamára.

Felmentve érezzük magunkat az alól, hogy a Nyitramegyei Szemle irányát és szellemét az olvasó közönség előtt ismertessük. Lapunk 14 éves pályafutása elég hangosan beszél azokról a törekvésekről, melyeknek szolgálatában állottunk.

Erősségünk mindenkor az a támogatás volt, melyben a Nyitramegyei Szemle t. közönsége soha sem fukarkodott. Ennek a folytatását kérjük most is, midőn lapunk XV-ik évfolyamának küszöbén, előfizetési felhívásunkat közzé tesszük.

A keresztény sajtónak felkarolása épp olyan elsőrendű érdeke a keresztény társadalomnak, mint a szellemi műveltséget közvetítő és fentartó bármely más eszköznek a megteremtése. Sajtó nélkül a keresztény kultúra kincsei nem juthatnak az élet forgalmába, mint a hogy nem értékesíthető a bányák nemes érce, ha nincsenek műhelyek, melyek az ércet feldolgozzák, és ha nincsenek közlekedési erek, melyeken át a föld aranya és ezüstje a népek gazdasági piacaira hozható.

Erős és jó keresztény sajtót csak az egész keresztény társadalomnak vál-

vék és öszvérekkel, melyek alig bírják cipelni a rájuk rakott nagy terhet, a gabonával, zabbal és hüvelyes veteménynyel megtöltött zsákokat. Közömbösen néznek az idegenekre, meglátszik rajtuk, hogy jobban szerették volna, ha nem találkoznak velünk, mert nem kellett volna barmaikat az út szélére terelni.

A hol a nagy kanyarulatok miatt a kocsik sorát nem lehet végig látni, a scheikek kerülő utakon a halmok magaslataira nyargalnak fel, hogy kémleljék a vidéket és hogy a velünk szemközt jövő karavánok észreveggyék őket. Az országúton szünet nélkül friss szellő fujdogál, rémmesének tartjuk, a mit Jeruzsálemben a Jordán-völgy forróságáról hallottunk, fogalmunk sincs róla, hogy milyen izzó kemencébe fogunk leszállani. Közlekedünk a völgykatlan felé, az országút dombokra vezet fel, melyekről jól kivethető a Jordán ezüstös csikja, és a holt tenger kék színű tükré.

A nap lehanyatlak, félhomályba burkolódik a táj, meredek partokon kell leereszkednünk, többször leszállunk, mert a nyaktörő úton az üres kocsik csak nehezen mehet előre. A hegyekről leszakadt mázsás kövek ott hevernek az országúton, helyenként behányták őket a vízmosások mélyedéseibe, képzelhetjük, hogy minő

vetett munkája teremthet meg. Egyesek, ha még olyan erőseknek látszanak is, gyengék erre a feladatra.

Lapunk szívesen áll be a közös munkába, s ha a közönség meg nem vonja tőlünk a nélkülözhetetlen anyagi eszközöket, reméljük, hogy fáradozásunk némi hasznára lesz a keresztény sajtó ügyének.

Nyitra, 1906. december hó 23-án.

A „Nyitramegyei Szemle“ szerkesztősége.

A karácsonyi isteni tiszteletok sorrendje a püspöki székesegyházban a következő: 24-én az énekes zsoltó után éjféli szent mise; 25-én karácsony napján d. e. 9 órakor szentbeszéd és ünnepi nagymise, melyet a Koadjutor Püspök úr tart, d. u. 3 órakor vespernye; 26-án szent István napján d. e. 9 órakor szentbeszéd és nagymise, d. u. 3 órakor vespernye; 31-én, Szilveszter napján d. u. 3/4-kor hálaadás; január 1-én újév napján d. e. 9 órakor szentbeszéd és ünnepi nagymise, melyet a Koadjutor Püspök úr mond.

A Nyitrai Keresztény Nőegylet saját árvaházában a Karácsonyfa ünnepélyt már f. hó 23-án, azaz *vasárnap délután fél 5 órakor* fogja megtartani és erre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

A pozsonyi kir. ítélőtáblai elnök nyugdíjazása. *Lehoczky Kálmán* v. b. t. t. kir. ítélőtáblai elnököt 5 Felsőge a gondnok kérelmére évi 14,000 koronával nyugdíjazta. A nyáron agyszelhűdés érte, s azóta elméje meggyengült. Neje előbb gondnokság alá helyeztetését, később nyugdíjaztatását kérte. Nagyon derék humanus és érdemdús férfi válik meg így a közéletből, melyben 50 évi szolgálata alatt élénk részt vett. Helyét a pozsonyi kir. főügyész *Kray István* fogja betölteni, utóbbi állásra pedig, hír szerint, a rózsahegy kir. törvényszék elnöke *Chudovszky Géza* fog kinevezetni.

Tisztújító közgyűlés. Az üresedésben levő városi tb. tanácsnoki és városi aljegyzői állásnak választás útján való betöltése céljából, Nyitra város képviselő-testülete f. évi december hó 24-ikén d. e. 10 órakor, részletes tisztújító közgyűlést fog tartani.

Szociális előadás. A nyitrai ker. munkásegyletben ma délután 4 órakor *Krajcsovic István* s. lelkész az angolok szociális tevékenységéről előadást tart, melyre az érdeklődő közönség szíves figyelmét tisztelettel főlhívja a vezetőség.

alapul szolgálhatnak lónak és kocsinak egyaránt. Nem is lépésben haladnak már a kocsik, hanem sűrű megállásokkal és kimondhatatlan erőlködéssel.

Hogy Jerichóhoz közel igen rossz az út, azt hallottuk, de a mit itt tapasztalunk kellett, az minden képzeletünket meghaladta. Ez nem út többé, hanem köveknek, hegyomladékok és vízmosásoknak életveszélyes tömege, a lovakat vezetni és támogatni kell, hogy össze ne törjék magukat, a kocsit hánykodik, mint a hullámtól vert sarka, a gyalogló embernek is a legnagyobb óvatosságra van szüksége, hogy ki ne törje a lábát.

Végre apró mécsesek tűnnek fel az egyre sűrűsödő homályban, Jerichó előtt vagyunk. A kiszélesedő völgynek egyik kinyúló szögletében, szelid hajlású halmoktól övezett homokos térségen, sötétlő keretet látunk. Egy karaván telepedett meg itt éjjeli szállásra. Tevéit, melyeknek száma vagy ötven lehetett, körben fektette le, míg a körön belül az emberek ütöttek tanyát. A kör oly szabályos volt, akárcsak körzővel mérték volna ki, s a közepén tüzet raktak, nem annyira a vacsora megfőzésére, mert a főzés a beduinoknál kizárólag asszonyi mesterség, ebben a karavánban pedig asszonyt nem láttunk, hanem, hogy virrasztva örködhessenek a pihenő karaván felett.

Karácsonyi színelőadás. Erdősi K. legjelesebb s igen korszerű társadalmi színjátéka: „Igazság felé“, melyet óriási hatása miatt Budapesten többször meg kellett ismételné, december hó 25-án, karácsony másodnapján a nyitrai Katolikus Legényegyletben kerül előadásra. A darab meseszövege is fölötté érdekes, de még érdekesebbé teszi, hogy a mai társadalmi felforgatóinak, a szociáldemokratáknak elveit könnyed, élvezes modorban sorra tönkre teszi. Az igen aktuális színelőadást melegen ajánljuk a szociális mozgalmak iránt érdeklődők figyelmébe. Kezdődik fél 6 órakor. Ruhatári illeték 60 fillér.

Telekvétel a Vármegyeház számára. A vármegyeyi székház toldaléképületének kiépítése, illetőleg az épület talajviszonyainak jobbítása végett, a vármegye a Ferenc-rendiek kertjéből mintegy 160 négyszöglet, a várostól pedig a bástya utnak egyik szögletét vásárolja meg, s egyúttal leszállíttatja a Ferenc-rendiek magas kőkerítését, mely eddig a vármegyeház keleti oldalától elzárta a világozságot.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestületének f. hó 19-én tartott rendes havi közgyűlésén a napirend előtt szóba kerültek az aktuális városi bajok, a sóhiány és sódrágaság, az ivóvíz-hiány, mely a „Sindolka“ forrás kútjának elromlásából keletkezett. A kutat még csak meg lehet javítani, de már a sóhiányon és drágaságon a kormányoknak kell segítenie, mert ez országos baj.

Az eszmecsere során a polgármester konstatálta, hogy Nyitrat csak a Zóbor forrásainak levezetése által lehetne ivóvízzel ellátni, mert artézi kutaknak a fúrása eddig eredménytelennek bizonyult. Nezetük szerint ezen a téren a kísérletezést még nem tarthatjuk kimerített tárgyú dolognak, úgyiszólván lehetetlennek látszik az, hogy Nyitra város egész területén olyan legyen a vízhiány, a minőnek az egyes helyeken eszközölt fúrások feltűntették. Nem is víz, hanem pénzhiányban szenved a város, ez a megölő betűje mindeu törekvésnek.

Az utcseprest és a szemét kihordást a város bérbeadni szándékozik, e végből egy bizottságot küldött ki, a bérbeadási feltételek megállapítására. Ugyancsak bizottságot küldött ki a képviselőtestület a mentelep és a honvédlaktanya javítási és fentartási munkálatainak meghatározása céljából.

A nyitrai főgimnázium játékerteret kér a várostól, ez azonban legfeljebb a vásárteret engedheti át a jelzett célra, más területtel nem rendelkezik a város, mely különben is már áldozott erre a célra, a mennyiben a párhuzamos osztályok jövedelméből fenmaradt többletet egy játékerternek a berendezésére rendelte fordítani.

Az anyakönyvi kivonatokról járó díjszedés ellenőrzése végett elrendelte a közgyűlés, hogy az anyakönyvvezetők a kivonatokra a városi penztár által kibocsátandó bélyegjegyet ragasz-
szák.

Egészen sötét volt már, midőn kocsink, mely egy baleset következtében utolsónak maradt, a Jordán-Hotel előtt megállott. A vendéglős elénkbe jött és biztatott, hogy hajtsunk még vagy 20 percnyire, az Eliseus-forráshoz, melynek megtekintésére másnap már nem lenne időnk. Bár már teljesen össze voltunk törve és lovaink remegtek a fáradságtól, mégis, mivel kocsisunk is erősködött, hogy lovai még bírják az ügetést, rászántuk magunkat a további hajtásra. Mentünk tehát forrást nézni — sötétben.

Az ó-szövetségi szentírásban, Eliseus próféta élettörténetében szó van arról, hogy a próféta egy Jerichó melletti keserű forrásnak a vizét ihatóvá változtatta át. A legrégebb időtől kezdve azonosítják ezt a forrást, a mai Eliseus-forrással, melyet másképp Szultán-forrásnak is neveznek. Annnyit a sötétben is kivettünk, hogy egy bámulatosan gazdag érnél vagyunk melynek vize kömedencében gyülemlik össze, kisebbszzerű malmot hajt és be van vezetve Jerichóba is. Sajnos, a vizet langyosnak találtuk, de arra mégis jónak, hogy lemoszuk vele magunkról a rajtunk megülledett porréteget.

Mire a Jordán-Hotelbe visszatértünk, társaink már a hotel ebédlőjében ültek és vacsorálni próbáltak. A levegő a teremben, de kint is

A Nemzeti Salon kiállítást szándékozik rendezni Nyitra, s e végből 6—800 kor. segélyt és megfelelő helyiséget kér a várostól. Tekintve a jelzett kulturál fontosságát a város hajlandó a kiállítást 600 koronával segélyezni, a szükségelt helyiséget, illetőleg pedig utasított a polgármester, hogy a Salon titkárával érintkezésbe lépve, tájékozódják, mennyi és minő nagy helyiségre lenne a kiállításnak szüksége.

Polgári anyakönyvvezetők. A negyedi anyakönyvi kerületbe Dallos Géza, a dráhoi anyakönyvi kerületbe Zsuresk Nándor, a póstyeni anyakönyvi kerületbe Szelezky Ottmár, a nyitrapereszlényi anyakönyvi kerületbe Trukker János, okl. segédjegyző, anyakönyvvezető helyettesekké lettek kinevezve.

Uj évi üdvözetek megváltása. A nyitrai keresztény nőegylet felkéri mindazokat, a kik az uj évi üdvözeteket meg akarják váltani, hogy ebbeli szándékukat az egylet javára fizetendő egy korona ellenében Huszár István úr könyvkereskedésében, vagy Tombor Kornél úr gyógyszerárában bejelenteni szíveskedjenek. A jelentkezők névsora a lapokban fog közzétettni.

Elfeledett szobor. A Boldogs. Szűz Máriának a nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó uj szobrára újabban beküldött e héten lapunkhoz egy ivánkai 2 koronát. Hozzáadva a lapunk dec. 16. számában kimutatott 3193 kor. 50 fillérhez, lesz főösszeg 3195 kor. 50 fillér. — Isten fizesse meg.

A kath. legényegyletben mult hétfőn este a nagytermet teljesen betöltő nagy közönség előtt tartotta meg *Dr. Biringer Ferenc* főorvos úr szabad előadását. Erdekeseen ismertette a gáz történetét, annak előállítás módját, szőlött a különféle gázvilágításokról stb. stb. A különben is érdekesítő és mely tudású előadás csak annál élelkebb és maradandóbb hatásúvá tették *Roch* tanár úr pompásan sikerült mutatványai. Az előadásnak mégis legértékesebb része a befejezés volt: a tudós orvos úr mélyseges hitének bátor megvallása. „A gázvilágítás mai fejlettségében — mondotta — bámuljuk az emberi elméműködés folytonos haladását, a midőn a fényforgács halvány fényéből, az olajmécs szurtos világozságból élénk varázsolta napjaink Auer izzólámpáit. Bámuljuk az emberi ész tevékenységének termékeit, a haladás a természet jelenségeinek megfigyelése lebilincsel és hasznos hoz életműködésünk közepette; de véges minden emberi alkotás, paránszemek az emberi művészet, a tudomány, a találékonyság gyümölcsei a nagy természet jelenségeihez és kincseihez képest. A világ összes Auerlampái eltörpülő mécs a nap milliommód-része által terjesztett világozsággal szemben; látjuk, mennyi fogyatkozás, mennyi hatrány tapad még mindig a legtekéletesebb mesterséges világoztáshoz. Ép ezért, végessége, korlátoltsága tudatában szerény az igazi tudomány, csak a féltudás elkapatott, fenhejázóan hirdet eszméket melyeket nem ért meg, hangoztat kölcsönzött jelszavakat, melyeket felfogni képtelen. Igen is mi a nagy kor

olyan fülledt volt, a forroság oly iszonyatos, hogy többen alétan ültek az asztalnál, a nélkül, hogy egy hang jött volna az ajakukra De nagy csodálkozást keltettek a társaságunkban levő hölgyek, a kik példátlan lelkierőt tanúsítottak. A míg erős, edzett férfiak is nyögtek, ételt-italt úgyiszólván meg sem izleltek, addig a női publikum derús kedvvel társalgott, mintha valamely tengerparti furdőnek hús kioszkjában vacsorált volna.

Ujra tapasztaltuk, hogy fárasztó touráknál az egészségen kívül az akaraterő a legfontosabb tényező. Sem pénz, sem kedv nem pótolhatja azt.

Minthogy a hotelben az egész társaság el nem ferhetett, néhányat közülünk az orosz zarándokházban helyeztek el. Mint említettük ez az épület az Eliseus-forrásból kapja a vizet, Jerichónak ez az egyetlen, vízvezetékkel bíró épülete. Rohanva siettünk a vezeték csapjaihoz, már cstk legalább olyan féllangyos volna a víz, mint a minőnek tapasztaltuk a forrásnál!

A víz azouban még forróbb volt, mint a levegő, szobánkban az ágy és minden bútor-darab úgy át volt melegítve, mintha erősen befűtött kályha mellett állott volna. Ilyen helyzetben alvásról szó sem lehetett, kénytelenek voltunk magunkat alávetni a virrasztás kemény sorsának.

Adieu.

NYITRAMEGYEI SZEMLE.

fiai merülünk el a tudomány fényében, mert a tudás lelkesít, felvilágosít, feltárja előttünk a természet titkait, de egyszersmind szerénységre is tanít, midőn oly problémákhoz jutunk, melyekhez a görcső a távcső, a bonctan dacára hozzáférni képtelenek vagyunk. Ne muljon el parlagon egy óra sem, mert eltet a tudás, szárnyat kelt, mely felvezet a csillagokba, elvezet oly régiókba, ahol bámulatra ragad a világ végoka, ahol imádni tanuljuk a mindenség, a szép természet létokát, a nagy, a hatalmas, a jóságos Istent". — A sikerült estét József P. e. tag kitünően előadott monológja és az egyleti induló rekesztették be.

Adomány. Bende Imre, megyés püspök úr ó nagyméltósága a nyitrai sz. Ágoston egyesületnek 100 koronát adományozott.

A kicsinyek karácsonyfája. Természetes dolog, hogy a kis Jézust legnagyobb örömmel az ártatlan apróságok várják, kikről maga az Üdvözítő mondotta: ilyeneké a mennyek országa. Az isteni szeretet már e földön is hoz nekik évenként karácsony estéjén a menyország boldog örömeiből. Legtöbb apróság a helybeli óvodában kapja a kis Jézus ajándékát, oly szép ünnepély kíséretében, mely nem csak a gyermekek, hanem a felnőttek, a szülők szeméből is örömkönyök t fakaszt. Ez évben 24-én délután 3 órakor lesz az óvodások karácsonyfa ünnepélye, szép pásztorjáték előadásával kapcsolatban.

Községi jegyzők temetési járuléka. A nyitrai községi jegyzők egylete előterjesztést intézett a f. hó 18-án tartott rendkívüli törvényhatósági közgyűléshez, egy a jegyzők temetési járulékát megállapító szabályrendelet alkotása iránt. A közgyűlés az előterjesztésnek helyt adva, akkép intézkedett, hogy úgy a tényleges szolgálatban levő, mint a nyugdíjas jegyzők hátrahagyottai temetési járulék címén az elhunyt javadalmának, illetőleg nyugdíjának 3 havi összegét rakják meg. A temetési járulék az özvegyet, illetőleg rokonokat, ilyenek nem léteben azokat illeti meg, a kik a temetésről gondoskodtak, és 14 nap alatt utalványozandó ki.

Nincsen só. Elfogyott Nyitrán is, mint sok más helyen, hol a sóhiány már hetek óta tart. Most már sok szakács sem sózhatja el a levest és só nélkül kell csinálni a sóskiflit. Legnagyobb baj azonban, hogy a mi kevés só akad meg a boltban, az mereng drága lett. A szegény ember, kinek etelehez egyetlen fűszer a só, nem jut hozzá, s így a sótalan száraz kenyeret is csak keserű panaszszal fűszerezheti. A kereskedők e visszaélése a legboszantóbb izetlenség, mit a sóhiány okozott.

A nyitrai megyei gazdasági egyesület kebeleiben alakult nyitrai járás munkásügyi bizottsága, folyó hó 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor a nyitrai megyei gazdasági egyesület helyiségében (Kossuth-tér 3.) ülést tart.

Biztosítás a gazdák szövetkezeténél. A Gazdák Biztosító Szövetkezte, a törvényhatóságokhoz megkeresést intézett a végből, hogy az árvák és gondnokság alatt levők ingatlanai tűzkár ellen a Szövetkezetnél biztosíttassanak. Nyitrai megye törvényhatósági bizottsága ebben a tárgyban akkép határozott, hogy a Szövetkezetnél kívül a hazai biztosító társaságokat is versenyajánlásra szólítja fel. Előre látható azonban, hogy a Szövetkezet fogja a legkedvezőbb ajánlatot tenni, s ilykép a gazdák régi óhajta, hogy Szövetkezetük az árvavagyon biztosítása által támogattassék, teljesülni fog.

Új utalvány- és távirati űrlapok. A m. kir. posta- és táviratbizottság postautalványokat és táviratokat 1907 évi január hó elsejétől csakis oly utalvány- és távirati űrlapon fogadhatnak el, amelyeken az űrlap ára (a nemzetközi forgalomban használt sárga színű utalványlap kivételével) értékjeggy benyomással van jelezve. A régi utalvány- és távirati űrlapok (a nemzetközi utalvány kivételével) 1907. január hó elsejétől bezárólag 31-ig a posta- és táviratbizottságnál értéklevonás nélkül új kiadású űrlapokkal cserélhetők be.

A József kir. herceg Sanatórium egyesületének Thuróczy Vilmosné szül. Tóth Zsuzsanna csillagkeresztés hölgy elnöklete alatt álló „Nyitrai Hölgybizottsága” részéről eszközölt taggyűjtés eredménye: A Sanatórium rendes tagjai sorába léptek: Árpássy Imrené, Árpássy Imre, Csillaghy Györgyné, Pongrácz Kálmánné, Szirányi Izabella, Thuróczy Vilmosné, Dr. Thuróczy Károlyné, ifj. Thuróczy Károlyné 4—4 korona évi tagsági díjjal.

A rendkívüli tagok sorába 2 korona évi díjjal beléptek: Mercáder Antalné, Csernyák Istvánné, özv. Herverth Antalné, Ötvös Ödönné, Feschler Ferencné, özv. Arnold Edéné, Seitel Arnoldné, özv. Ronchetti Józsefné, Mész Sándorné, Desseő Dezsőné, Dr. Krámer Emil, Gyulai Mihály, Verő Sándor, Dr. Glaser Károly, Dr. Jabloniczky N., N. N., Boschán Ferenc, Verő Arthurné, Romhányi Jánosné, özv. Braunsteiner Jánosné, Herverth Jánosné, Dr. Traunik Józsefné, Aranyosi Matild.

A Sanatórium javára adománnyal járultak és pedig: Kerekes József 2 korona, Magyar Miklósné 4 kor., H. Y. 5 kor., Vagyon Moskóné 2 kor., Sándor Pálné 5 kor., Kostyal Vagyon Lucie 5 kor., Majthényi Gézné 3 kor., Sántha Imre 2 kor., Fridetzky Béláné 6 kor., Hyross Józsefné 6 kor. és Verő Zsigmondné gyűjtése 10 korona. Ehhez pépet a gyűjtés eredménye:

Rendes tagok útján	32 kor.
Rendkívüli tagok útján	46 "
Adományok útján	50 "
Összesen	128 kor.

Ugyancsak a József kir. herceg Sanatórium Egyesület javára a nyitrai ker. négyelet által halottak napján a temetőben eszközölt gyűjtés eredménye:

1. a nyitrai temetőben	78 k. 21 f.
2. a nyitra-ivánkai temetőben	17 k. 60 f.
3. az alsó-köröskényi temetőben	4 k. 60 f.
Összesen	100 k. 41 f.

Ezen összegek átvételére vonatkozólag Lukács György egyesületi elnök a következő levelet intézte Thuróczy Vilmosné úrhölgyhöz:

Kegyelmes Asszonyom!

Mély tisztelettel csatolom a köszönettel vett 100 kor. 41 fill. összegről szóló elismerényt és hálásan köszönöm Kegyelmességednek magasztos ügyünk iránt tanúsított szíves érdeklődését és fáradozásait. Országjárta az volt a panasz, hogy a rossz idő sok kárt okozott és azt mi is tapasztaltuk a fővárosi temetőben. Mindazonáltal a mi nagyszívű jöltevőink a magyar árásszonyok ez alkalommal is igen szép jövedelemhez segítettek egyesületünket. Fogadja Kegyelmes Asszonyom ismételt hálám és mély tisztelem nyilvánítását. Budapest 1906. nov. 25. Lukács György sk. egyesületi elnök.

Vasárnapi munkaszünet. Addig is, míg törvényhozasunk belátja a teljes vasárnapi munkaszünet szükséges voltát, legalább a meglévő intézkedések betartását kellene szigorúan ellenőrizni. Némely utcában szombati napon ugyan teljes csendet tapasztal az ember, minden forgalom szünetel. De vasárnap reggeltől estig annyi teherhordó szekér áll a boltok előtt, hogy sokszor megakad a közlekedés. Az üzletek delig is nyitva vannak, s a keresztény ünnep megszentelése helyett a zsvibvásár zajában gyönyörködhetik az átmenő közönség. A dologban azok a keresztény vásárlók is hibásak, kik több tiszteletben részesítik a szombatnapot, mint saját ünnepnapjukat a vasárnapot.

A magy. munkások rokkant és nyugdíj egylete. Ide-stova egy éve lesz, hogy ezen áldásos egylet városunkban fiók pénztárt alakított s zajtalanul munkálkodik. Ritkán válik be oly jól valamely intézmény, mint ez. Városunkban e rövid idő alatt 260 tagot szerzett. Van közöttük hivatalnok, pap, munkás, tanár, tanító, házi teendővel foglalkozó nők, keresztény szocialista, és szociáldemokrata, katolikus, protestáns, zsidó. A vezetőség ugyanis mint a központban, úgy városunkban is nem tekint más szempontot, mint a jelentkező javát. A fiók egylet vonzó ereje a nagy anyagi előnyökben rejlik. 1-20 kor. beiratási díj s heti 20, 24, 30 fill. tagdíj fejében már 10 év után 8-40, 9-80, 11-90 kor. rokkant segélyt kap hetenkint, a ki kenyérkereseti foglalkozásában munkaképtelenné vált. A teljes nyugdíj heti 12, 14, 17 korona. Betegség, katonaszolgálat vagy munkanélküliség idején a tagdíjfizetés szünetel. Az egész országban az egyesületnek 140 fiókja, 60 ezer tagja van. Vagyona harmadfél millió. Segélyez már több mint száz tagot.

Védekezés a tisztességtelen verseny ellen. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeletet intézett az iparhatóságokhoz, a tisztességtelen verseny ellen való védekezés hatályosabbá tételére céljából. Ugyanis az ipartörvény 58. §-a szerint „egy iparos vagy kereskedő nem használhat cégen, nyomtatványain, vagy hirdetéseiben oly jelzőket, jelvényeket vagy adatokat, melyek a valóságnak meg nem felelnek”,

ennélfogva tehát nem alkalmazhatók külföldi származású árukon sem oly jelzők, melyek az illető cégnek vagy árunak belföldi minőségét illetve származását hangsúlyozzák, minők pl. a „honi ipar”, „magyar ipar”, „honi gyártmány”, vagy „Hungária”, „Pannonia”, „Széchenyi”, „hönvéd”, „Emke”, „Magyar korona”, „Alföldi”, „Kuruc”, stb. kifejezések továbbá oly jelvények (ábrázalatok), melyeknek tárgya szintén a hazai viszonyokból van véve, pl. turulmadár, valamely ismert hazai középület vagy szobor, történelmi esemény, ábrázolása, a nemzeti hármis színnek feltűnő módon való alkalmazása, a magyar koronának a magyar címerrel együttesen vagy külön-külön való használata.

A Felvidéki Parcellázó- és Gazdasági Bank Részvénytársaság folyó évi december hó 18-án tartott közgyűlésén megalakulását kimondotta, és alapszabályait megalkotta. A Társaság elnöke Csillaghy György, alelnöke Fuchs Miksa nagybérlet lettek megválasztva. Az alapszabályok 9 tagú igazgatóságot, 3 rendes és 2 póttagból álló felügyelő bizottságot állapítanak meg. Igazgatósági tagok lettek: Csillaghy György, egyúttal az igazgatóság elnöke Fuchs Miksa alelnök, Adler Bernát mint ügyvezető és gazdasági szakértő, Dr. Szabó Samu a társaság ügyésze, Löwy S. Károly és Fuchs Kálmán. Az igazgatóság a meghatározott számig önmagát kiegészítheti, és maga mellé még 7 tagú választmányt is kinevezhet. A felügyelőbizottság elnöke: Dr. Tarján Károly ügyvéd (Galgóc), rendes tagjai: Pollák Mór és Schossberger Arthúr, póttagjai: Dr. Deutsch Izidor és Bárány Pál. A Társaság a legközelebbi napokban megkezdí működését.

Nyitra vármegye területén a m. k. földmiv. miniszter az 1907. évi fedezetelési idényre a következő állomások létesítését határozta el: Érsekújvár 4 mén, Farkasd 2, Kolon 2, Komjáth 2, Magyar-Sóok 4, Miava 2, Mocsonok 2, Nagy-Rippény 2, Negyed 5, Nyitra 6, Privigye 2, Soponya 2, Szenic 8, Tardoskéd 3 és Vágújhely 3 mén.

Egy „népbutító”. (Antialkoholiztikus ügy.) 1856. dec. 8-ikán — épen 50 évvel ezelőtt — egy igen érdekes férfi hunyta be örök nyugalomra szemeit. Matthew Theobald a neve ezen buzdó irlandi férfinak, ki az angoloktól agyon-sanyargatott és ép azért alkoholélvezetre vetemedett rokonait, népét, a jó irlandiakat a teljes elpusztulástól megmentette. Szíve fájdalomban már nem nezhette a sok és iszonyú pusztításokat, melyeket a nép között az alkohol élvezete okozott. 1838. ápr. 10-én összehívta a legeslegelső antialkohol gyűlést. 59 hallgatója volt. Buzgó beszéde után ez az 59 teljes megtartóztatást fogadott és esküdött, mert hisz az alkohol egészséges embernek teljesen felesleges, azonkívül pedig élvezetében nehéz a korlátokat megtartani, a fektelen élvezet pedig isszonyúan pusztít a családban, a társadalomban, a gazdagság és a jölet terén stb. Három hónap mulva már 25 ezer ember tett igazi fogadalmat, hogy a szesz italoktól tartózkodni fog; az első év elején 156 ezer, nem sokára 1.800.000, négy év mulva 5.000.000 volt a fogadalmat tevők száma. Az erkölcsi rend, a családi béke és jölet ismét visszatért a jó irlandiakhoz. Az antialkohol egyesület virágzott! Matthew átment Angolországba, később Amerikába is, 26 államot látogatott meg és 300 nyilvános gyűlésben hatalmas beszédeket tartott. Az eredmény: Végkimerülés a roppant fáradtságos de gyűnőlesző munkában és — halál 1956. dec. 8-ikán. Temetésén 50.000 ember volt jelen. Ez a Matthew Theobald egy szerény kapucinus atya volt. Az ellenséges sajtó az ilyen szerzeteseket, kik ily tevékeny rész vesznek a nép bajainak orvoslásán, napról napra gyalazza, — népbutítónak címezi! (dx.f.)

Privigye-németprónai vasut. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Dr. Rudnyánszky Jenő budapesti ügyvédnek a nagybélprivigyei h. é. vasut Privigye állomásától Necpál, Berzsény, Nádasér és Pollusz községek határait át Német-Próna községig vezetendő rendes nyomtávú gőzüzemű helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Segédjegyző kerestetik. A Nyitra-Egerszegi körjegyzőségnek egy a jegyzői teendőkhöz kellő jártassággal bíró kifogástalan viseletű dolgozni tudó és akaró szorgalmas fiatal ember azonnal nyerhet alkalmazást, oklevéllel bíró segédjegyző előnyben részesül. Nyitraegerszeg, 1906. december hó 14-dikén. *Várszeghy Sándor*, körjegyző.

Piaci árak (100 kilogrammonként koronákban). Buza 13.80—14.70, rozs 12.40—12.70, árpa 13.—14.20, zab 14.60—15.—, kukorica 9.50—9.70. Látható gabonakészletek: Buza 15.000, rozs 500, árpa 12.000, zab 300, kukorica 300. Az időjárás hideg, fagyos, erős szelekkel és gyakori kisebb havazásokkal. Gabonáhozatalok mer-

sékeltek, az irányzat változatlanul esendes, a vagyonihiány még mindig nagyban korlátozza a forgalmat. Az őszi vetések állása kielégítőnek mondható.

Parmai ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolyaillatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arcot finomítja, üdíti, ugyanígy, hogy még a legérzékenyebb arcoké is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségűben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas partolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere szappangyáros, Miskolcon. Kapható Nyitrán, Kubányi István drogériájában.

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

Irodalom.

Don Bosco János a szegény gyermekek apostolának életrajza. Irta Jedlicska Pál érseki helynök, esztergomi kanonok. Istennek különös csodaszerű kegyelme által több százra menő árvaházat emelt; két kongregációt alapított; és pedig egyiket a gyermekek nevelésére: a szalezianusok kongregációját, a másikat a leányok nevelésére: ez a segítő Mária leányainak kongregációja. Az első kongregációnak 1901-ben 260, a nőinek 189 árvaháza volt. Don Bosco árvaházai közül 1816. évtől fogva mai napig vagy négy-száz ezer juttatott ki, kik mint hasznos s avatott munkásai a társadalomnak léptek ki az intézetekből az élet terére. Intézeteiben nagyobb részben kézművesek nyertek oktatást, de kikerült onnan sok pap, tanár és művész is. E kiválóan nagy férfiak nevezetesebb életrajzi vonásait gyűjtötte egybe Szerző e munkában. Hogy igazságot szolgáltsan Lacordaire mondásának: „A szerzetesrendek szükségessége azonnal meg fog szűnni, mihelyt nem lesznek betegek, kiket oktatni kell, mihelyt nem lesznek betegek, kiket ápolni és szegények, kiket istápolni kell”; hogy don Bosco János intézetei iránt, a szegény és árva gyermekek érdekében, édes hazánkban is némi érdeklődést keltsen s a nemes érzésű szí-

veket hasonló intézetek alapítására buzdítsa. A munka kis 8-r. alakban, vagy 15 nyomtatott iven, csinos vászonkötésben, don Bosco János arcképével jelent meg Nagy-Szombatban. Ára 3 korona. A tiszta jövedelem a szalezianusok cavagliani tanintézetének van felajánlva, melyben magyar ifjak nyernek nevelést s oktatást.

Bébet a kunyhóknak! (Társadalmi regény.) Irta: Ekenstein Mária. Fordította: Hodács Agost. Temesvár, 1906. Kis nyolcadrét alakban 368 lap. Ára bérmentes küldéssel 2-50 korona.

Egy gazdag vasgyáros, Hellinghoff gróf, önmagán megismeri az előkelő semmittevés ürességét. Jobb meggyőződésre jutva, leereszkedik a munkásnéphez, annak valódi barátja lesz. Munkásainak nemcsak anyagi, hanem szellemi és erkölcsi előmozdításán is fáradozik. A szenvedő emberiségért való munkálkodásban valóban megtalálja azt a belső békét, a melyet sokáig nélkülözött. Házastársul egyszerű falusi leányt választ, akinek az értelmessége nagyszerűen kifejlődik. A boldogság teljes, mert megvalósult a regényhős jelszava: Bébet a kunyhóknak! Az erkölcsi tisztaság, a vallásos szellem a regényt magában véve is kedves olvasmányává teszi. E mellett az író jelen regényében kiváló alakító tehetségről tesz tanúságot. De minden ajánlásnál ekesebben szól a regény mellett azon tény, hogy a „Deutsche Literatur-Gesellschaft” pályázatán ötezer márká jutalmat nyert. Mindezek alapján az élvezetes magyarsággal fordított regényt olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Takarékosság. Ily címen jelent meg nem rég a Szent István Társulat kiadásában Konrad Ferenc főgimn. tanártól egy füzetke, mely gondosan szerkesztett utmutatást tartalmaz a takarékoság szabályairól. A füzet terjesztése kivált a szegény nép között jótétemény számba megy. Ára 20 fillér.

A Divat Salon XX. évfolyamát járja. Mialatt az asszony-szabadtó, asszony-boldogító apostolok szószékéről hirdetik a felszabadulás, a boldogulás ígét, a mi egyetlen magyar asszony-újságunk esendes munkálkodással, dobszó és trombitabarság nélkül körülbelül elérte is ért; felszabadította az asszonyainkat s megnyitotta előttük a boldogulás útját. Felszabadította őket a tudatlanság, a télettség járma alól s megismerttén őket a munkával és a kötelességekkel, utat nyitott nekik az egyetlen igaz boldogulás felé. — Azok, a kik e derék, komolyirányú női lap sorait husz év óta olvasgatják, nem lettek tudósok, ügyvédek, szónokok, nem lettek még csak választó és válaszható polgárok sem, hanem asszonyok lettek a szó ama nemes, hasznos, áldott értelmében, a milyennek a magyar asszonyt, a férfi feleségét Szabóné Noglár Janka, a Divat Salon munkás szerkesztője képzele. A divatlap esztétikus és kedvelt jellegűe alatt komoly, szentéletű tanítások jutottak el a magyar uri házak asszony-szobáiba és elvégezték becsülettel az asszony-szabadtó és asszony-boldogítás munkáját. Ezért meg kell becsülnünk a Divat Salon, a derék asszony-újságot, mely a mi megbecsülésünket busásan viszonozza is. Szébb, diszesebb, tartalmasabb s főképen nemesebb irányú lapja nincsen az asszonyvilágnak, jobb tanácsadója, vagy hűségesebb támogatója sehol. Ebben a lapban mindent megtalálhatunk, a mire a dolgozó, szorgalmas, tudnivaló nőnek szüksége van, mindent, még a takarékoság példáját is, mert hiszen ebben is előjár s az ingyen mellékletekkel, gyermek-lappal, szabásivekkel bőven ellátott fényes kiállítású és dúz tartalmaz lapot a lehető legolcsóbban adja. 1/4 évre 3 koronáért. A Divat Salon kiadóhivatala, mely Budapest, IV., Esküút 5. sz. alatt van, mindenkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszámot, ki e végett hozzá fordul.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.)

Leszámolás.

A „Nyitrai Hírlap” nyílt-tér rovatában „Sok meg-rágalmazott kereskedő” aláírással nyilatkozat jelent meg, melynek farizeus tendenciáját nem hagyhatom szó nélkül. Első sorban ki kell jelentenem, hogy a vasárnapi munkaszünet kérdéséhez egyetlen egy cikket bocsájtottam közre a „Nyitramegyei Szemle”-ben, melynek tárgyilagosságát csak a rosszakarat vonhatja kétségbe. Más cikket nemcsak nem írtam, de még impulzust sem

szolgáltattam, hogy ezt a kérdést más lapok is fesze-gessék. Hogy lehet tehát azt állítani, hogy én egy idő óta e kérdésben sokat cikkeztem!?

A nyilatkozó kereskedőknek az fáj legjobban, hogy én nemcsak a főnökök, hanem az alkalmazottak érdekeit is szívemen viselem, midőn a vasárnapi munkaszünet szigorú betartásáért sikra szállok, a amihez, mint adófizető polgárnak nemcsak jogom van, de kötelességem is, a törvényt kijátszását megakadályoznom, mert ha ezt nem tenném meg, akkor magam bünrészessébe esnék. Ez az eljárás tehát nem „besugás”, nem „spiclikedés”, mert én nyíltan írtam ki nevemet a cikk alá, s nyíltan jelentettem ki több személy előtt, hogy panaszt emeltem az alispán úrnál, a vasárnapi munkaszünet be nem tartása végett. Ellenben a nyílt-téri kereskedő uraknak nincs annyi erkölcsi bátorságuk, hogy nevüket nyíltan kiírják, hanem a „Sok meg-rágalmazott kereskedő” jelzés bő köpönyege alá bujnak. Jól tudom, hogy ha arra kerülne a sor, hogy nevükkel kellene helyt állniok, akkor ezzel a pamflettel legfeljebb 4-5 kereskedő úr — az én legszűkebb konkurenciam — vállalna szolidaritást. A spiclikedés nem az én mesterségem, hanem éppen ezekben az uraknak a szenvedélyük, a miről majd alantabb lesz még szó!

Az államban nem lehet vallásfelekezeti szerint kétféle munkaszüneti napot törvényesíteni, s Magyarországon egyelőre még a vasárnap a munkaszünet napja s ezért e napot kell minden embernek, vallására való tekintet nélkül, respektálnia. Ha az ortodox zsidó vallású kereskedők szombati napon zárva tartják üzletüket, azt megtehetik, ez ellen nincs senkinek kifogása, mert ehhez joguk van. — De ahoz már nincsen joguk, hogy önkényesen a törvényt semmibe sem véve „esendes magányukban zárt ajtó mögött” vasárnapon nemcsak maguk dolgozhatnak, hanem még az alkalmazottakat is dolgozathassák és nagyban árusíthassanak! Azt elhiszem, hogy ők nem irigylik a keresztény vallású kereskedőt, ha az szombaton üzletében foglalatoskodik, mert ehhez joga van és mert jól tudják, hogy ezen a napon az üzletmenet teljesen pang, városi vevő alig, vidéki pedig egyáltalán nem jár vásárolni. Ellenben tapasztalati tények bizonyítják, hogy a hétfői napok forgalma feltűnően gyenge, mert vasárnap „zárt ajtó” mögött bonyolódik le a forgalomnak elég tekintélyes része. — Miután ezek a kereskedő urak jó hírnévnek örvendő üzletnek prosperálását, a mi rövid idő alatt lelkiismeretes és szigorúan betartott üzleti elveimmel értem csak el, meggátolni nem képesek, úgy most a nagylelkűség szerepét kezdik játszani — persze a papiroson — s kijelentik, hogy közülök senki sem tördölt velem s nem górdítanak nehézségeket az utamba. Vádolnak, hogy katolikus voltomat kihasználva, a felekezetiességet vittem a közügyembe, holott ők oly mérvű igaztást vittek és visznek véghez, hogy üzletmenetüknek csak két százaléka a zsidó közönség vásárlásaiból kerül ki. Igazságukban annyira mennek, hogy még engem is zsidósármazásúnak nyilvánítanak. Hát megengedem, hogy valamikor őseim, persze Krisztus Urunk születése előtt, zsidók voltak, de hogy nagyatyám az lett volna, az ellen határozottan tiltakozom s kötelezőleg kijelentem, hogy aki ennek ellenkezőjét okmányokkal igazolni tudja, annak 1000 koronát fizetek. Az illetőnek megakarván könnyíteni a feladatot elárulom, hogy boldogult nagyatyám és dédapám is Sopron-megyében, Ágfalván születtek, a hol az illető kereszt-levelek megszereshetők. Nem tagadom azonban azt, hogy reámutattam arra — és ezt a jövőben is tenni fogom — hogy mennyire fontos nemzeti, szociális és gazdasági szempontból az, ha a magyar keresztény társadalom tagjai minél nagyobb számban a kereskedelmi pályára lépnek. Ez nem felekezeti igazság, mert szabad államban élünk, a hol egyes életpályákra nem vallásfelekezetek szerint osztogatnak privilegiumokat, hanem mindenki szorgalmával, tehetségével és tudásával azon a téren érvényesülhet, a melyen neki tetszik!

Jól tettek volna tehát ezek az urak, ha inkább hallgattak volna, amár provokáló nyilatkozatukat én köszönettel veszem, mert legalább alkalmam nyílt a nyilvánosság előtt egyszer s mindenkorra velük végleg leszámolnom.

Ok beszélnék „múltányos és kollégiális magatartásról”? Nos be fogok mutatni csak néhány szemelvényt, melyekből azonban — hogy én is branch-béli kifejezéssel éljek — méterszámra számtalan végleg szolgálhatnak. Az egyik kereskedő például a Pelikán és Gyukits, Borsalino, Hüekl J. Fiai elsőrangú és nélkülözhetetlen kalapgyáros cégnek felmondta az üzleti összeköttetést arra az esetre, ha nekem kalapot adnának el, hogy így a kalapüzletet cégemnek lehetetlen tegye. Ugyanez a kereskedő M. úrnak a kalapját vette le a fejről azzal a kérdéssel, hogy Verebélytől vette-e? Ez tehát talán kollégiális magatartás!?! Így kívánják ezek az urak boldoguláson!

Egy vidéki jegyes pár K. hölgy és R. úr nálam vásárolták bizalommal és teljes megelégedésükre kelendőjüket. Másnap alig hogy haza értek, már levél várta őket egy másik „nyilatkozó” kereskedőtől, mellyel azt kérde, hogy miért Verebélynél és nem nála vásárolnak. Ugyanez a kereskedő tanoncaival üzletmenet ajtaja előtt nem egyszer figyelgette meg, hogy ki vásárol nálam Talán arra is fog emlékezni, — mikor a pongyola cikket vezettem be — mint küldte embereit mindenféle ürügyekkel üzletembe, hogy megtudja, hogy hány és

Vidéki t. vevőimnek
készséggel küldök
választékot.

Igen tisztelt vevőimnek és a n. é. vevő közönségnek szives tudomására adom, hogy rendkívül kedvezményes vételek által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a karácsonyi és újévi ajándékokra legalkalmasabb gyönyörű arany és ezüst ékszerárgyakat, valamint precíz járatú valódi schweici órákat mélyen az áron alul adhatom. — Méltóztassék erről meggyőződést szerezni és b. látogatásával, minden vásárlási kényszer nélkül megtisztelni.

Teljes tisztelettel

Felsenburg Fülöp,

órász, ékszerész.

Nyitra város legregőbb s leg-megbízhatóbb ékszerész cége.
Alapított 1864. évben.

milyen pongyola lóg le a fogason. Azt hiszem, hogy ezt az eljárást nem lehet másnak, mint legközségebbi szpiclikedésnek minősíteni. — Ezek a dolgok mind azt bizonyítják, hogy ezek az urak mennyire „nem törődnek” velem. Urbi et orbi azt is hirdetik, hogy nem vagyok szakképzett kereskedő, holott én gyakorlatilag és elméletileg az vagyok. Kitanultam a detail-üzletet, mely idő alatt délutánonként pénzintézetnél gyakorolkoztam és csak azután érettségiztem s végül 13 esztendeig egy gyári világ-cég tisztviselője voltam, a hol bő tapasztalatokat szereztem az egész Magyarországi monarchia gyáripari és kereskedelmi viszonyairól. Egy harmadik kereskedő becsületszóra kiállított és aláírásával megpecsételt kötelezvényt, melynek értelmében egy bizonyos cikket bizonyos áron alul eladni sem neki, nem jó magamnak nem szabad, az első 24 óra alatt 2 fillérért megszegté. Egy negyedik kereskedő azon feltétellel adott nekem át egy cikket, — mikor már annak árát megromtotta és a gyáros az én panaszaom következtében, ezen áru szállítását neki megtagadta, — hogy ezt többé nem fogja tartani. Az átvételt követő napon pedig kirakata tele volt ezzel az áruval; a régi bepiszkolt és nem kollendő rossz színeket nekem adta át, a tiszta állapotban lévő és jó színeket tovább árusításra megtartotta. Küldőncömmel a. i. ezért megüzentem neki, hogy ez az eljárás közönséges csalás, de ő még mai napig nem indított ellenem becsület-sérési pört.

Ez a néhány példa is ékesen bizonyítja, hogy ezeket a kereskedőket milyen fogalmaik lehetnek a kereskedelmi tisztességről! Könnyű nekik arra hivatkozni, hogy eddig a többi keresztény kereskedőkkel szépen megtudták férni. Persze, mert a fűszerkereskedők tudvalegileg nem árulnak ruházatkészleteket. A Gyürky és Udvary esetekre való hivatkozás nem egyéb szofizmánál. Politiikával én nem foglalkozom. A keresztény társadalom támogatására pedig nem eszupán azért számítok, mert keresztény vagyok, hanem mert egyáltalán reális uton és a leghozzávalóbban igyekszem a közönségemet kiemelni. — De még nagyobb szofizma az üzlethelyiség — bérszerződésére vonatkozó megjegyzésük. — Kár, hogy nem él ma Protagoras, a nagy szofista, mert az bizony még tanulhatna valamit a nyilatkozat gyártójától! Igaz, hogy én többeknek kijelentettem, hogy házat venni szándékozom; sőt üzlethelyiséget Sonnenstein Albert kereskedő urnak átvételre felajánlottam. — Tettem ezt azonban azért, hogy ezzel a háztulajdonosnak tudtára adjam, hogy okvetlen nem szorulok a házra s ezzel az amúgyis magas bérnek emelését megakadályozzam. — Ha ennek a sakkhuzásnak a tulajdonos felült s a helyiséget, melótt még én nyilatkozhattam volna, másnak előre kiadta, azért én nem tehetek. De különben az új berlő hajlandó volt bizonyos nagyobb összeg fejében a szerződéstől visszalépni, de én azt megtagadtam, miután a háztulajdonos is nagyobb bért követelt. — Mikor azután vagy két hétre az új berlő lakásán jelentkeztem, s hajlandóan nyilatkoztam vele tárgyalni, akkor kijelentette, hogy most már semmi körülmények között a szerződéstől vissza nem lép. Tette pedig ezt valószínűleg azon kereskedő versenytársaim unszolására, a kik oly hön kívánják boldogulásomat, mert megtudták, hogy nem vagyok képes részemre megfelelő üzlethelyiséget találni s így végre elérkezett az ideje, hogy engem Nyitráról kitarjanak, a mint magát egy kereskedő a vasúti kupéban kifejezte, megjegyezve hozzá, hogy ezért ők néhány ezer forintot áldoznának. Ennek a jelenetnek R. úrhölgy volt a tanuja. Kíváncsiam várom, hogy az új berlő, a ki öreg, törődött ember s a kinek inkább nyugalomra, mint üzletre volna szüksége, beköltözködik-e az üzlethelyiségbe s ha igen, meddig lesz abban, s ki fogja azt majd tőle átvenni!?

Most hogy végre mégis sikerült üzlethelyiséghez jutnom s így az én jóakaró kartársaimnak nem sikerült a tervük; egyet fordítanak s úgy tüntetik fel a dolgot, mintha ők ma született ártatlan buzánykák volnának, — pedig már hetek óta örömtől durradva hirdetik, hogy Verebely üzlethelyiség nélkül lévén, kénytelen lesz februárban Nyitrát elhagyni. — Ilyen emberek mernék engem denúnciansnak nevezni, holott ők a nyilvánosság előtt akarják — farizeus módjára — személyemet pelengére állítani. Nos én nyugodt lelkiismerettel bízom ügyemet a nagy közönség objektív bírálata alá. A ki alaposan ismeri a nyitrai üzleti viszonyokat, az könnyen fog magának ítéletet alkotni, hogy kinek oldalán van az igazság. Én tollforgató tudásomat nem állítom önző célok szolgálatába, nem védem egyedül a főnökök érdekeit, hanem az alkalmazottal értek ma is, mert ebben látom a főnök boldogulását is. De még tovább megyek akkor, midőn a kereskedelem érdekeit — ha kell — alá tudom rendelni a többi gazdasági tényezőkhöz, a társadalmi és nemzeti érdekek összességének szempontjából is. Én tehát az altruizmust képviselem, ők

pedig az egoizmus rabjai. Hiszen egoizmusukban annyira mennek, hogy ámbár maguk között a legkíméletlenebb üzleti harcban állanak, egymást egy kanál vízben megfojtatják, velem szemben azonban egyesülnek és szolidaritást vállalnak. Erősen hiszem, hogy a nyitrai megyei magyar társadalom színe-java és többsége jólelkű emberek társasága, mely fel tudja fogni az egyenlőtlen fegyverekkel küzdött nehéz harcomat. És jól tudom azt is, hogy ha ezen kereskedőknek alkalmazottait titkos szavazás útján megkérdeznék, hogy mivel éreznek, akkor a mérleg bizonyosan az én javamra bilenne. Mert ha nem így lenne, akkor igazza volna Carlyle Tamásnak, a ki, midőn a munkások sanyarú helyzetét felismerte, kijelentette, hogy ilyen körülmények között nem az Isten, hanem az ördög kormányozza a világot! A nyilatkozó kereskedő urak magukra veszik azon állításomat, — melyet azonban az általánosságra vonatkoztattam — hogy tudásuk fogyatékos és hézagos és kijelentik, hogy nem szorulnak leképzésre. Ez a szándék távol áll tőlem. Hiszen a szaksajtó és a kereskedelmi testületek már számtalanszor elismerték, hogy a magyar kereskedők szaktudás és műveltség dolgában nem állanak valami magas fokon. Ha tehát a nyit-téri kereskedő urak nem szorulnak leképzésre, az annál jobb reájuk nézve, de néhány leckeóra talán mégis reájuk férne, mert a nyilatkozat szerkesztésére nem vállalkozott közülök senki sem, hanem kénytelenek voltak fizetett szerkesztő és prókátor tollát és munkáját igénybe venni s ezért csak idegen tollal dicsekedhetnek.

Ezeket kellett saját reputációm érdekében elmondanom, és ezzel részemről az ügyet befejeztem tekintem s kijelentem, hogy ilyen „jóakaró” kartársaimmal, a kik midőn Nyitrára jöttem, hangoztatták, hogy „ez az úr (már mint én) félszertendő mulva meztelb fogja a várost elhagyni”, további polemikába nem bocsájtkozom.

Verebely Géza.

Telefon.

G. J. Louvain. Köszönet. Reméljük, hogy a szerkesztőség változása, nem változtat az ön szorgalmán, melyet örökségünkhöz számítunk. Üdv.

B. J. Kisudvar. Köszönjük s a közjó érdekében támogatást kérünk.

Cz. J. H.-Divina. A nagy jóakarattért, hogy kettős lelkesítéssel is szolgál a sajtó munkásainak, fogadja hálás köszönetünket. Felhasználjuk a közjó érdekében. Előfizetve 1906. dec. 31-ig.

SINGER varrógépek minden gondolható célra

Nem csak ipari, hanem mindennemű házi varrasszükségletre, csak is általunk szerezhetők be.

Ügyeljünk arra, hogy a vásárlás a mi üzletünkben történjék!!

Üzleteink az itt látható cégcímeren ismerhetők fel!!

Singer Co varrógép részv.-társaság NYITRA, Vármegye-ház-utca 15. sz.

Szikla-utca 3-ik számú

HÁZ

szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad Spatyina József háztulajdonos Nyitrán, Szikla-u. 3.

HIRDETMÉNYEK a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” részére jutányos áron felvételnek.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Erzsébet út 24-dik számú

ház eladó.

Közelebbi értesítés: Nyitrai Népbankban.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

VEREBÉLY GÉZA

női- és uri-divat áruháza
Nyitrán, Vármegye-u. 16.

Szives figyelmébe ajánlja az igen t. vásárló közönségnek a szokásos **KARÁCSONYI NAGY VÁSÁRT.**
Eladásra kerülnek ez alkalommal a raktáron fennmaradt árúk **mélyen leszállított rendkívüli olcsó árban** u. m. Tennis flanel és Zefir-Battist **20 és 30 fill.** Barchetek **44 fill.** Battist **40 fill.** Gyapju-Delaine **70 fill.** Voil **36, 48, 52 fill.** Az összes maradékok **50%-kal leszállítva.** Számos honi gyártmányú, ajándéknak alkalmas cikk. — Szörme gallérok. — Férfi kalap és nyakkendő különlegességek. — Asztalneműek és vászonárúk megbízható minőségben. — **Szigoruan szabott árak!** — **Blusok nagy választékban!**

Egy kitűnő 12 × 16 fényképező készülék,

mely új korában 130 korona volt, 70 koronáért

eladó.

Címe megtudható lapunk kiadóhatalában.

GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, nő- és gyermekruha-raktár.	GUTTMANN SÁMUEL kész férfi-, nő- és gyermekruha-raktár Nyitra, Tóth Vilmos utca 10.	GUTTMANN SÁMUEL NYITRA kész férfi-, nő- és gyermekruha-raktár.
	Karácsonyi és ujévi occasió!! A túlhalmozott téli árúraktár és az idény előrehaladottsága miatt a mai naptól kezdve folyó évi december hó 31-ig az előírt szabott árakból 10% engedményt nyújtok és minden hitelképes egyének havi vagy heti törlesztésre és minden árfelemelés nélkül. Kérem a t. vevőközönséget, saját érdekében, mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, dús felszerelt árúraktáromat megtekinteni sziveskedjen.	
	GUTTMANN SÁMUEL kész férfi-, nő- és gyermekruha-raktár Nyitra, Tóth Vilmos utca 10.	

Alulírott a t. e. gazdaközönség, ipar és építkezési vállalkozók, lakatosok, kovácsok, kerék- és kocsigyártók, kocsifényező, bográrok, kádárok, festők, háztulajdonosok és magánzók figyelmét felhívja a **Nyitrán** évek óta fennálló s jól berendezett

nagy vas-, festék- és olaj-árú valamint mindennemű építési anyagok kereskedésére.

Répavillák, trágyavillák, vakarók, ekevas-árú, rúdvas, tengelyek, ökörpatkók, mindenféle vasárú, vasalások, fedőlemez, kátrány, cement, gipsz, izolier-lemez, szárító fali asfalt, stukatornád, angol kocsilakk, Weihrauch-féle padló-lakk, olaj-, por- és kocsifestékek különféle színekben, Cylinder- és gép-olaj, vaselin, patkózsír, Carbolineum és minden egyéb háziékek nagy mennyiségben raktáron tartatik. —

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Tessék a címre figyelni!

Tisztelettel

Linkenberg József

vas-, festék-, olaj- és építkezési anyagok kereskedése

Nyitrán, Párutca 22. szám.

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff-varrógépeit

ajánlja **SZLÁVIK KONSTANTIN**
Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — **acél alkatrészekből** állanak az utolsó esavirig. Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok.

Javitásokat elfogadok.
Arjegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel
Szlávik Konstantin,
mechanikus, optikus. 6-10

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kaintot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal, *** ** *

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal, *** ** *

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket,** azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.